

АНГЛОМОВНЕ НАВЧАННЯ В ХНМУ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
LI навчально-методичної конференції ХНМУ

Харків
ХНМУ
2018

4. Відсутність масиву навчально-методичних напрацювань (про повноцінне забезпечення навіть не йдеться) щодо **викладання англійської мови як іноземної на підготовчих відділеннях (факультетах)**. Це пояснюється багаторічною відсутністю відповідного запиту з боку клієнтів освітнього поля: навряд чи колись можна було всерйоз розраховувати на те, що прийде час, коли українські викладачі навчатимуть англійської мови арабське та інше іноземне студентство. Цей чинник гіпотетично міг би бути подоланий, якби не наступний, п'ятий, пункт.

5. Відсутність значної кількості висококваліфікованих викладачів, умотивованих і готових до такої надскладної роботи, як викладання нерідної для себе мови іноземному контингенту без можливості залучення мови-посередника, без підтримки мовного середовища, у цілковитому навчально-методичному вакуумі.

Підбиваючи підсумки, слід сказати, що труднощі та ризики впровадження англійської мови як іноземної в практику підготовчих відділень (факультетів) для іноземних громадян, на мою думку, переважають потенційні зиски від такої діяльності. Більшість об'єктивних чинників, що визначають реалізацію цієї освітньої програми, є фактично нездоланими, через що неодмінно страждатиме сама якість освіти. Як результат, репутаційні ризики може понести вищий навчальний заклад, адже клієнт, який платить гроші, завжди правий, і за "від початку обмежену якість" англомовного довузівського викладання відповідатиме саме виш.

Однак вищесказане не означає, що описана практика не може бути впроваджена, наприклад, як експериментальна. Більш того, у такому вигляді вона, імовірно, стане об'єктом подальших усебічних досліджень, кінцева мета яких полягатиме в пошуку балансу між новими викликами ринку освітніх послуг, від яких вищі навчальні заклади просто не зможуть "відмахнутися", і необхідністю забезпечити якісну освітню підготовку.

ПОЗААУДИТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ ХНМУ ЯК ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ВИВЧЕННЯ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ

Миронова І.І., Кальян В.В.

Із кожним роком в Харківському національному медичному університеті проблеми англомовного навчання набувають все більшої значущості. Безумовно, це пов'язано із поступовим зростанням кількості студентів, що навчаються англійською мовою.

Збільшення кількості іноземних студентів стало черговим викликом для викладачів ХНМУ. Велика завантаженість викладачів та активне залучення у педагогічний процес не завжди дають можливість педагогам ділитися власним досвідом із колегами у друкованих роботах. Тому наразі відчувається брак публікацій, які були б присвячені проблемам англомовного навчання в цілому та особливостям викладання медичної біології зокрема. Проте, безумовно, деякі кафедри вже діляться власним досвідом викладання різних дисциплін англійською мовою та пропонують можливі шляхи оптимізації цього процесу [1]. Як зазначено у роботах Діголь Л.Г., Хроменкової О.Б. та ін. [3], а також Грабовецької Є.Р., Векшина В.А. та ін. [2], викладання дисциплін першого курсу

англійською мовою, до яких належить медична біологія, має свої особливості, що повинні бути враховані задля досягнення позитивного результату.

Викладачами кафедри медичної біології запропоновано шляхи оптимізації навчання англомовних студентів під час вивчення медичної біології за рахунок реалізації принципу диференційного та індивідуального підходів викладання, використання біологічного перформансу тощо [4, 5].

З огляду на важливість питання особистісно-орієнтованого підходу викладання медичної біології для студентів-іноземців, метою даної роботи стало розглянути позааудиторну діяльність студентів із високими навчальними результатами як інструмент активізації процесу вивчення медичної біології.

На жаль, час роботи викладачів розподілено таким чином, що левова його частка приділяється студентам, які потребують допомоги для засвоєння базового рівня. А для тих студентів, які прагнуть поглиблення своїх знань завдяки іншим видам пізнавальної діяльності, часу залишається значно менше.

Згідно з даними, які наведені у таблиці 1, протягом останніх трьох років спостерігається тенденція до зростання якісної успішності студентів-першокурсників, які навчаються за спеціальністю "Медицина" (раніше - "Лікувальна справа") з медичної біології. За досліджуваний період цей показник зріс з 12,08% до 31,32%. Зростання цього показника відбулося головним чином за рахунок збільшення кількості студентів, які склали навчальний предмет із результатом, що відповідає рівню А та В за шкалою ECTS (табл. 1). У той самий час кількість студентів, які склали предмет із результатом С, незначно зменшилася (див. таблицю).

**Порівняльна характеристика успішності студентів ХНМУ,
які навчаються англійською мовою за спеціальністю "Медицина"
з медичної біології у 2014–2017 н.р.**

Навчальний рік	"А"		"В"		"С"		Якісна успішність, %
	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%	
2014–2015	2	0.97	23	11.11	43	20.77	12.08
2015–2016	15	6.28	45	18.83	60	25.10	25.10
2016–2017	23	8.68	60	22.64	53	20.00	31.32

Таким чином, спостерігається позитивна динаміка збільшення кількості англомовних студентів, які успішно засвоюють базові знання з медичної біології і яким би було цікаво виконувати й інші види пізнавальної діяльності, окрім аудиторних занять. Серед таких видів діяльності – проведення олімпіади з медичної біології серед англомовних студентів, круглих столів, дебатних клубів, інтелектуальних ігор на кшталт гри "Брейн-ринг". На кафедрі впроваджено у практику залучення англомовних студентів з високим рівнем академічної успішності до науково-дослідної роботи, яка стосується, з одного боку, тематики курсу "Медична біологія", а з іншого – реалій майбутньої професії у власній країні. Результати даних робіт представлялись на студентських конференціях. Слід зазначити, що залучені до науково-дослідної роботи студенти одержали найвищі оцінки з предмету. Тобто, додаткове навантаження не завадило студентам успішно засвоїти базові знання з біології, а, навпаки, сприяло активізації пізнавальної діяльності.

Проте переважна більшість англомовних студентів прагне засвоєння лише базових знань з медичної біології без будь-яких додаткових навантажень. Слід зазначити, що дану тенденцію можна пояснити не лише суб'єктивним ставленням студентів до процесу навчання в цілому та до вив-

чення медичної біології зокрема, а й об'єктивними причинами, характерними для процесу навчання іноземних студентів-першокурсників. До цих причин можна віднести адаптацію до нового соціокультурного середовища. Характерною особливістю навчання саме іноземних студентів-першокурсників є більш пізній термін початку навчального року, що, безумовно, створює додаткове навантаження.

Ґрунтуючись на отриманому досвіді, слід окреслити перспективи роботи із іноземними студентами, що навчаються англійською мовою. Необхідно застосовувати особистісно-орієнтований підхід, який дасть можливість приділяти більше уваги студентам із високим рівнем навчальної мотивації. Водночас треба намагатися активізувати пізнавальну діяльність студентів із середнім рівнем засвоєння знань через урізноманітнення видів навчальної діяльності.

Література:

1. Питання навчання англомовних студентів клінічної фармакології та напрямки їх оптимізації / О.М. Біловол, Л.Р. Боброннікова, Ю.М. Шапошнікова, В.Д. Немцова // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах : матеріали VII наук.-практ. конф., присвяченої 210-й річниці ХНМУ та 60-й річниці кафедри медичної та біоорганічної хімії, Харків, 26–27 травня, 2015. – Харків, 2015. – С. 72–74;

2. Грабовецкая Е.Р. Особенности обучения English medium students / Е.Р. Грабовецкая, В.А. Векшин, Е.В. Савельева // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах : матеріали IV Міжрегіональної наук.-метод. конф., Харків, 15–16 квітня, 2008. – Харків, 2008. – С. 66–68;

3. Взаимоотношения в полиэтническом коллективе как фактор, влияющий на качество обучения / Л.Г. Диголь, О.Б. Хроменкова, В.В. Мясоедов, В.В. Дейнеко // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах : матеріали IV Міжрегіональної наук.-метод. конф., Харків, 15–16 квітня, 2008. – Харків, 2008. – С. 8–10;

4. Кальян В.В. Реалізація принципів диференційного та індивідуального підходу при викладанні медичної біології студентам, які навчаються англійською мовою / В.В. Кальян // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах : матеріали IX Міжрегіональної наук.-метод. інтернет-конференції, Харків, 1–2 грудня, 2016. – Харків, 2016. – С. 16–17;

5. Биологический перфоманс как эффективный инструмент обучения иностранных студентов / Ю.А. Садовниченко, В.В. Мясоедов, Н.Л. Пастухова, О.Б. Хроменкова // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах : матеріали IX Міжрегіональної наук.-метод. інтернет-конференції, Харків, 1–2 грудня, 2016. – Харків, 2016. – С. 36.

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ТЕСТУВАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З МОВИ НАВЧАННЯ

Мірошнік Л.В., Гетманець Г.О.

В сучасних умовах одним із важливіших чинників, які впливають на якість вищої освіти в Україні, є вступний рівень знань студентів. В останні роки кількість